

Žurnálek z Podještědí

Občasník dětí z Jablonného

č.11/2016

Vydala Městská knihovna Jablonné
v Podještědí, www.knihovnajablonnevp.webk.cz

Otíkovo okénko

Milé děti a další čtenáři našeho časopisu!

Poslední číslo Žurnálku z Podještědí z tohoto školního roku je tady! Ne abyste si mysleli, že je to vůbec poslední číslo ☺. To ne! Nás stále baví psát, a dokud na to budeme mít dost času, psát budeme pořád. Teď se ale stejně jako vy těšíme na léto a prázdniny! Už aby to bylo ☺!

Doufáme, že se Vám 11. číslo letního Žurnálku bude líbit a nezapomeňte si přečíst výzvu – úkol na poslední stránce. Byli bychom všichni moc rádi, kdyby se výzvu někdo chytil a něco zajímavého nás tu se začátkem nového školního roku čekalo ☺.

Pro teď vám přejeme příjemné počtení, pěkné zakončení školního roku a těšíme se na setkání s vámi asi tak v říjnu – to podle toho, jak rychle se nám bude chtít psát ☺.

Krásné prázdniny všem přeje

Otík a dětská redakční rada (Drr)

Obsah:

- 2. strana Otíkovo okénko. Obsah.
- 3. strana Bazilika minor sv. Vavřince a sv. Zdislavy. Mirákulum.
- 4. strana Sovy. Vtipy Míry Štichy.
- 5. strana Stopy v mokřadech. Na mokřady s ornitologem.
- 6. strana Guinnessova kniha rekordů. Česká kniha rekordů.
- 7. strana Česká kniha rekordů a rekord z Jablonného.
- 8. strana Fair trade – férový obchod.
- 9. strana Ekologie – plýtvání vodou.
- 10.-11. strana Vyhlášení výsledků celoročních soutěží.
- 12. strana Jak je to s králem?
- 13. strana Hra na sochy. Vtipy Míry Štichy.
- 14. strana Leporelo o Jablonném.
- 15. strana Recept na zlatý sirup.
- 16. strana Úkol na prázdniny. Závěrem.

Jak poznáte, že fax poslala blondýna?
Nalepila na něj známku..

Přijde Pepíček ze školy a říká mamince: "Dnes jsem se jako jediný ze třídy přihlásil!" "No to je pěkné, a na co se paní učitelka ptala?"
"Kdo rozbil okno na chodbě?"

Křížem krázem po Jablonném

Bazilika minor sv. Vavřince a sv. Zdislavy

Dnes vám napíšu něco o bazilice v Jablonném. Nebyla to vždycky bazilika, říkalo se této stavbě i obyčejně „kostel“. Teď je správný název bazilika minor, a to minor znamená, že je to bazilika malá.

A teď něco k historii. Kostel nechala postavit paní Zdislava s Havlem z Lemberka ve 13. století.

Najdete tam katakomby, kde jsou mumifikovaná těla v rakvích, např. i nevěsta v závoji. Jedna pověst říká, že jednou šel do katakomb dráteníček (ten, který spravoval hrnce drátem), který tam zůstal, protože ho omylem zapomněli. Nakonec tam i zemřel. V katakombách leží dodnes jeho kostra.

Také se povídá, že po večerech chodila pomáhat se stavbou kostela i sama Zdislava, paní z Lemberka.

I když byl kostel mnohokrát poničený, stojí tu v nové podobě dodnes. To je dobře!

Áda Ryšavá, 5.B + RR

Mirákulum

Rozhodla jsem se vám něco napsat o Mirákulu. MIRÁKULUM je velký zábavný park u Milovic ve Středních Čechách. Najdete tam velké hrady, trampolíny, houpačky, tobogány, lanová centra, lesní hřiště, podzemní chodby a třeba ještě malou zoo. Také se tam můžete projet ve vláčku a v BVP (bojové vozidlo pěchoty). Moc vám doporučuji jet se tam podívat.

Někdo už tam byl možná se školou, ale když tam pojedete o víkendu s rodiči, tak tam strávíte úplně celý den!

Kája Ptáčková, 5.B

SOVY

V České republice žije deset druhů sov. **Nejběžnější** jsou pušтік obecný a kalous ušatý. **Nejvzácnější** je výreček malý. **Největší** je výr velký a **nejmenší** kulíšek nejmenší. Dříve tu byly hojné sova pálená a sýček obecný, dnes jsou tyto druhy **velmi ohrožené**. **Velmi vzácně** k nám přiletí na podzim nebo na zimu ze severu sovice sněžní anebo sovica krahujová.

Zajímavosti

Výr velký (latinky Bubo bubo) neloví v letu, ale ze stoje.

Kulíška nejmenšího (Glaucidium passerinum) poznáte podle jeho kmitavého ocásku a letu jako ve vlnách.

Typický znak **sovy pálené** je její srdcovitý obličej a její bílé tečky na křídlech.

A zajímavé je, že knihovnice Dana má sovy velmi ráda.

Sára Spalová, 4.tř.

Vtipy

od rekordmana **Míry Štichy**
z Jablonného.

Více o jeho českém rekordu
se dozvíte na straně 7.

Stopy v mokřadech

Ahoj. Opět něco o mokřadech. Pokud se nudíte, nebo se chcete jít třeba jen provětrat, můžete zavítat právě tam, a podívat se nejen na nový ještěrkovník a další věci, ale i na stopy na lávkách. Věřte, že když jsem je viděla poprvé, myslela jsem si, že se chvilku před mojí návštěvou po lávce prošla kachna s mokřýma nohama, a ono ne. Stopy jsou tam nastálo :). Speciálně pro vás jsem pořídila nějaké fotky, ale nejlepší je navštívit mokřady na živo. Jděte se tam projít a můžete objevit nějaké další stopy. A schválně, jestlipak najdete tabulky s nápisem zvířete, kterému stopy patří?

Tak zase
příště!

Stopa
čápa.

Stopy
ondatry pižmové, která
v mokřadech opravdu žije :)

Terka Sedlmajerová, 8.B

Na mokřady s ornitologem

To, že každý z vás byl už aspoň jednou na mokřadech, je víc než jasné (počítám Jabloňáky ☺).

Čmeláci (spolek přátel přírody, kteří dali mokřady do takového krásného stavu, v jakém jsou teď) dělají různé akce pro děti i dospělé. V neděli 15. května tam probíhalo setkání s ornitologem, což je odborník přes všechno ptactvo. Poznáte tyto dva malé zpěvné ptáčky?

Budníček menší.

Pěnice černohlavá

Guinnessova kniha rekordů

Jak vznikla Guinnessova kniha rekordů?

V roce 1951 byl sir Hugh Beaver ředitelem pivovaru Guinness. Jednou byl na setkání myslivců. Během večírku se dostal ke sporu o tom, které lovné ptactvo je nejrychlejší v Evropě. Napadlo ho sbírat podobné informace a za pomoci dvou studentů pak už v roce 1954 vyšla první Guinnessova kniha rekordů. (Čerpáno z: Wikipedie)

Nejmenší pes na světě

Nejmenším psem na světě je dlouhosrstá čivava Danka ze Slovenska. Měřila pouhých 13,8 cm.

Nejdelší kočičí vousy

30. července 2004 byly změřeny vousy kočky Mingo: 17,4 cm. Mingo žila ve Finsku.

Nejdelší králíčí uši

Na Americké národní výstavě 1. listopadu 2003 byly změřeny dosud nejdelší králíčí uši světa. Uši měřily 79 cm, staly se tak nejdelšíma králíčíma ušima na světě.

(Čerpáno z Guinnessovy knihy rekordů z roku 2006.)

Česká kniha rekordů

Teď vám napíšu zajímavosti o Libereckém kraji!

Nejvyšší sopka

Bukovec v Jizerských horách je již pěkných pár milionů let nečinná sopka, jejíž vrcholové čedičové skály se vypínají do výšky 1 005 m. n. m.

Nejstarší rezervace

Pánská skála, tzv. čedičové kamenné varhany, je nejznámějším a nejstarší rezervace v ČR.

Obří sud

Jedinou restaurací svého druhu v České republice je výletní restaurace Obří sud nad lázněmi Libverda. Pozoruhodná stavba ve tvaru sudu o délce 14,15 m, výšce 11,4 m a šířce 10,5 m byla postavena v roce 1930.

Nejvíce potápěčů v potápěčské věži

Jaroslav Kočárek z Liberce se společností Snakesub s.r.o. uspořádal v plaveckém bazénu v Liberci setkání potápěčů, během kterého se v průběhu 60 minut postupně zanořilo 167 potápěčů do 8,5 metru hluboké potápěčské věže obdélníkového půdorysu o rozměrech 6x4 m. Společný ponor byl zakončen 30 vteřinovou výdrží.

Nejvíce výstupů na Ještěd

Michal Křenek zdolal v průběhu 92 dní pěšky vrchol hory Ještěd 368 krát. Při svých pravidelných 4 výstupech denně používal trekkingové hole. Při stoupání k vrcholu od dolní stanice lanovky chodil osmi různými trasami. Cesty dolů absolvoval na koloběžce, autostopem nebo pěšky. V průběhu pokusu zhubl 13,8 kg.

A na konec mám pro vás připravený rekord z JABLONNÉHO!

Nejvíce kreslených vtipů na osobním automobilu.

Výtvarník Míra Šticha z Jablonného v Podještědí namaloval během 5:10 hod. na bílý automobil 31 různých obrázkových vtipů s textovou bublinou.

(Čerpáno z knihy: Česká kniha rekordů)

Klárka Marčková, 5.A

A pan Šticha nám poslal i fotky pomalovaného auta, se kterými se dostal do České knihy rekordů.

A navíc máte na str. 4 a 13 od pana Štichy i vtipy.

FAIR TRADE - FÉROVÝ OBCHOD

AHOJ!

Mám pro vás, myslím, že docela zajímavý článek. Možná totiž ještě nevíte, co je to **FAIR TRADE!** Tak čtěte dál... ☺

...

Fair trade se dá přeložit jako **férový** nebo **spravedlivý obchod**. Jedná se o jakési hnutí, které pomáhá lidem z rozvojových zemí, aby se mohli za dobrých podmínek uživit vlastní prací a žít tak klidný život.

S nápisem fair trade se můžete setkat například na některých čokoládách, banánech, kávě nebo oblečení. ☺

Fair trade **hlavně nepodporuje práci dětí**. V mnoha zemích totiž pracují děti už od 12 let třeba na plantážích bavlníku, kakaovníku, apod. Víte ale co je nejhorší? Že za

takovéto otroctví nedostanou žádnou odměnu, a proto jsou spolu s rodinami všichni velmi chudí a mnohdy podvyživení. (Pokud se chcete dozvědět více, můžete si o dětech, které musí otročit, přečíst v 9. čísle Žurnálku, kdy jsem psala o čokoládě).

No, a jelikož **mám ráda, když LIDÉ POMÁHAJÍ LIDEM** a o takovéto organizace

(či projekty) se docela zajímám, zeptala jsem se mých známých, co si o FAIR TRADE myslí...

Kamarádka:

Myslím si, že FAIR TRADE je super věc. Nikdo nikoho „nevykořisťuje“☺. A doufám, že jsou tak všichni šťastní!

Moje mamka:

Myslím si, že je to super věc! Alespoň

se může pomáhat lidem, kteří jinak musí otročit bez jakékoliv odměny... Takhle se jim alespoň usnadní život, protože dostanou za svou práci jídlo, peníze či něco jiného, a to je důležité.

Třeba budete zrovna VY pomáhat LIDEM, ať už v nějaké charitě nebo v podobných organizacích... **Věřím, že každý si o fair trade myslí jen ty hezké věci (jako moje mamka a kamarádi) a doufám, že každý také alespoň jednou za život pomohl/pomůže - někomu/něčemu k dobrému výsledku...**

Verča Vavroušková, 8.B

EKOLOGIE - PLÝTVÁNÍ VODOU

Ahoj všichni!

Chtěla bych vám začít pravidelně psát o "ekologii". Možná víte, možná nevíte, co to vlastně znamená. **Ekologie je zkráceně vlastně nauka o životním prostředí.** Já osobně si myslím, že my všichni bychom měli myslet ekologicky, je to důležité pro prostředí, ve kterém žijeme. To, co lidstvo vypouští do vzduchu, zpětně dýcháme. To, čím se často stříkají pole, potom jíme.

Dnes bych vám chtěla něco povědět o vodě. Říkáte si, proč zrovna o vodě? Jak všichni víme, voda je pro nás životně důležitá, a proto bych vám chtěla napsat o tom, jak jí zbytečně neplýtvat.

Pokud už doma myjete nádobí, přiznejte se, možná ho myjete pod tekoucí vodou. Ale to je chyba! Rozhodně lepší je napustit si dřež a umýt vše v napuštěném dřežu. Protože pro představu, za 5 vteřin proteče kohoutkem asi jeden litr vody!

Zalévání zahrady pitnou vodou je také "zvěrstvo". My doma chytáme dešťovou vodu (ale nepředstavujte si to tak, že vždy když prší, běháme po zahradě s kbelíkem. Stačí mít jen na zahradě třeba sud a problém je rázem vyřešen! Navíc, je mnohem rychlejší nabrat si vodu přímo na zahradě, než chodit s konví domu. A navíc, dešťová voda je přeci zadarmo!

Podobné je to při čištění zubů. Když si čistíte zuby tři minuty (tak jak se správně má) a necháte otevřený kohoutek, zbytečně spotřebujete až 36 litrů vody. Hodně, že jo? Jestli si každý den napouštíte plnou vanu, měli byste to omezit. Lepší je přece sprchování :-).

Tak doufám, že se díky tomuto článku třeba poučíte a změníte své neeko návyky! :-)

Terka Sedlmajerová, 8.B

PAMATUJ SI!

**IGELITOVÁ TAŠKA
NÁM SLOUŽÍ DESET
AŽ ČTYŘICET MINUT,
ALE JEJÍ ROZLOŽENÍ
V PŘÍRODĚ TRVÁ
100 AŽ 400 LET!**

Vyhlášení výsledků celoročních soutěží

Od října 2015 do května 2016 probíhalo v knihovně hned několik soutěží.

Básničková soutěž

- probíhala pouze do prosince 2015. Básničky budou přes prázdniny přepsány a bude z nich vytvořena sbírka dětských básní za školní rok 2015-2016. První tři místa ve 3 kategoriích obsadily tyto děti:

1. kategorie:

1. místo: **Eliška Waldhauserová** (3.C)
2. místo: **Terezka Francírková** (3.A)
3. místo: **Lenka Zábrodská** (3.C)

2. kategorie:

1. místo: **Eliška Žantová** (5.B)
2. místo: **Majda Štefanová** (5.B)
3. místo: **Sára Spalová** (4.třída)

3. kategorie:

1. místo: **Simona Buštová** (7.A)
2. místo: **Jakub Souček** (6.A)
3. místo: **Matěj Medlen** (6.A)

Obrázek Lili Horníkové z 2.A

Literární a výtvarná soutěž na téma: Můj oblíbený knižní hrdina

- obě soutěže probíhaly do dubna 2016. V knihovně se sešlo 54 obrázků a 25 recenzí na oblíbené knihy a jejich hrdiny.

Vítězný obrázek Lenky Zábrodské ze 3.C

Výtvarná soutěž:

1. místo **Lenka Zábrodská**
2. místo **Denisa Daňková**
3. místo **Liliana Horníková**

Literární soutěž:

1. místo **Marek Šuma**
2. místo **Kája Šilhavá**
3. místo **Vojtěch Ryšavý**

Do výtvarné soutěže přišlo i 7 obrázků ze Základní školy v Buštěhradě. Děkujeme ☺!

Velká komiksová soutěž

- probíhala do dubna 2016. V knihovně se sešlo 17 komiksů a vítěznými komiksáky jsou:

1. místo: Vendy Lálová
2. místo: Lucka Šlamborová
3. místo: Vojta Ryšavý

Pro milovníky komiksů: v knihovně je 121 komiksů pro děti!

Děkuji všem, kteří se do soutěží zapojili! Obrázky budou zdobit knihovnu.

Soutěž O knihovnický chechtáček

2. kola této soutěže se zúčastnilo 55 dětí. Nejúspěšnějšími v bodování jsou:

1. místo	Kája Šilhavá	241 bodů	3.B
2. místo	Danča Rejchrtová	183	3.B
3. místo	Petr Krob	146	3.C
4. místo	Matěj Tesař	120	3.C
5. místo	Kája Ptáčková	116	5.B
	Kuba Rabatin	116	3.B
6. místo	Adéla Ryšavá	115	5.B
7. místo	Lucka Farkašová	104	3.A
8. místo	Tomáš Žucha	101	3.B
9. místo	Terka Francírková	96	3.A
10. místo	Jakub Táborský	95	4.A

Odměny převzaly děti (skoro všechny) na besídce 9. června v knihovně.

I pro příští školní rok bude pro vás připravena další soutěž. Jaká, to se dozvíte v září :-).

JAK JE TO S KRÁLEM?

PAMATUJETE si výzvu z minulého Žurnálku, kde jsem vás informovala o celostátní soutěži „Jak je to s králem?“, kterou vyhlásil KDK (Klub dětských knihoven)?

V knihovně jsme měli výtvarnou dílnu a ve škole se také několik šikovných dětí i tříd v rámci výtvarné výchovy zapojilo.

Z odevzdaných prací byly vybrány ty nejlepší, které byly nalepeny na čtvrtku o jedné straně formátu A2.

**Celkové
naše
leporelo
mělo
délku
3,6m!**

Celkem bylo do knihovny odevzdáno 41 výtvarných prací, 2 básničky a spousta odpovědí na otázky typu: kterému vtipu by se zasmál Karel IV. dnes, z čeho bys nechal postavit Karlův most, co by řekl Karel IV., kdyby se probudil v naší době atd....

Na leporelu spolupracovaly děti z výtvarné dílny v knihovně, ze 6. A, 8. A a 8. B zdejší základní školy.

Vzniklo velké dílo mimo možnost zařazení do věkových skupin podle pravidel soutěže. Ale výsledná práce je originální a dobře ukazuje, že děti z Jablonného jsou šikovné a nápavité.

Teď se leporelo vystavuje na různých akcích v Libereckém kraji a až doputuje k nám, budete moci si ho přijít prohlédnout i vy. **Děkuji všem, kteří pomáhali naše obří leporelo tvořit. Sklidilo hodně chvály!!!**

knihovnice Dana

Na besídce na konci školního roku jsme si s dětmi hrály různé hry. Jedna z nich byla hra „na sochy“. To si „socha“ pomyslí, že znázorní třeba pocit - radost. Musí se zatvářít tak, aby všichni pochopili, nebo se dohádali k tomu, že je radost. Co si myslíte? Při jakém slovu děti vypadají takto?

No přeci při slovu PRÁZDNINY!

Zatroubil pán v lese, strom na čele nese. Co to je?

Leporelo o Jablonném v novém kabátku

Pamatujete si zelené leporelo z r. 2012 o historických stavbách Jablonného a jeho osobnostech, kde můžete některé obrázky i vymalovávat?

Tak už ho zase máme a tentokrát přibyla stránka o mokřadech.

Jak se Vám líbí?

Krásnými ilustracemi leporelo opět doplnila „naše dvorní“ výtvarnice Pavlína Kourková, od které už máme i logo knihovny, ptáčka Otíka na hlavní stránce Žurnálku a koneckonců i první leporelo z roku 2012.

Děkujeme ilustrátorce Pavlince za nádherné kresby!!!

Je to krása, když můžeme propagovat Jablonné takovou pěknou skládačkou. Je tam jen trocha historie, a víme, **že trocha historie nikoho nezabije ☺.**

Leporelo bylo vydáno za finanční podpory paní Tamary Ottové, firem DELTA-HL, spol. s r.o., Truhlářství Kobryn a realizaci projektu podpořila Nadace ČEZ.

Paní učitelka se ptá dětí, co dostaly o Vánocích pod stromeček. Vyvolá Pepíčka. Pepíček: Já jsem dostal PSP Učitelka: To je ta nová hra, že?

Pepíček: Ne, to jsou ponožky, slipy, punčocháče.

Golden Syrup (zlatý sirup)

Hello everyone,

„Golden Syrup“! Určitě stojí za povšimnutí. Je součástí našeho dětství v Anglii. Chutná božsky, trochu karamelově, ale má svou specifickou nezaměnitelnou chuť.

Jde o starý tradiční recept, na který se nikdy nezapomene a recept se nikdy nemění. Prostě, proč měnit dokonalou chuť. :)

V Anglii nechybí v žádné rodině, je jednou z důležitých ingrediencí, kterou mají všichni Angličani v své skříňce. Dá se sehnat v každém obchodě. V Čechách ho můžeme sehnat v „Marks & Spencer“, ale není levný. Od té doby, co žijeme v Čechách, nám ho pravidelně vozil náš bratr, ale nyní si ho už vyrábíme sami. Našly jsme totiž skvělý recept. Je jen ze tří ingrediencí, a to z cukru, citronu a také vody. Postup je jedno-

duchý, ale vyžaduje dost času (asi jednu hodinu) a hlavně časté míchání. Pak samozřejmě musíme čekat na zchladnutí, a tím i částečné ztuhnutí. Asi se ptáte, v čem můžeme „Golden Syrup“ využít. Nejvíc ho používáme na palačinky místo marmelády, do moučnicků, také jako polevu na apple crumble, kaši nebo i na zmrzlinu. My ho používáme také do sušenek, ale hlavně do „flapjacků“ (o těch napíšeme příště). Když nás honí mlsná a nemáme nic upečeného, smícháme si kukuřičné lupínky nebo vločky s „Golden Syrupem“. Je to jednoduché a chutné. Doporučujeme vyzkoušet.

Recept je v „originále“, takže výzva pro vás ☺.

Ingredients

200g sugar
50g water
1 kg sugar
600g boiling water
2 slices of lemon

Ingredience

(cukr)
(voda)

(vařící voda)
(plátky citronu)

Method

1. Pour 200g sugar and 50g water into a large saucepan. On medium heat, twirl the pot around and caramelize the sugar until a dark golden colour.
2. Add the boiling water, the kilo sugar and lemon slices.
3. On low heat boil for 45 minutes until thick (*stir it occasionally if you must or leave it alone to do its own thing*).
4. Cool and pour into sterilised jars or bottles. Label and store in a cool place.

Postup

1. Nasyp 200 g cukru a 0,5l vody do velkého rendlíku. Zahřej středně, míchej a karamelizuj cukr, dokud nebude mít zlatou barvu.
2. Přidej vařící vodu, kilo cukru a plátky citronu.
3. Zeslab na nízkou teplotu na dobu 45 minut do zhoustnutí (příležitostně zamíchejte nebo nechte být, ať si to dělá, co chce)
4. Chladné nalijte do čistých skleniček. Dejte nálepku a skladujte na chladném místě.

Goodbye for now, Shalom Eleonora a Miriam Anna Raichovy.

Úkol na léto

Že nedostáváte na léto rádi úkoly? Kdo by je také dostával rád ☺. Ale my přesto jeden pro vás máme. Je nepovinný, o to ho můžete udělat radostněji!

Jestli zažijete o prázdninách něco opravdu zajímavého, dostanete se na zajímavá místa, potkáte zajímavého člověka nebo se vám povede něco moc opravdu fajnového, podělte se o to s ostatními dětmi.

Svůj článek můžete přinést do knihovny napsaný v ruce, můžete přinést pěknou fotografii nebo obrázek, který si tu naskenujeme a hned vám ho vrátíme. Váš článek se pak objeví v Žurnálku, který vyjde v novém školním roce!

Pozvěte kamarády na zajímavá místa, seznamte je se zvláštní událostí, nenechávejte si všechno pro sebe. Uděláte tím radost všem čtenářům Žurnálku a sobě nakonec také!

Krásné léto všem čtenářům Žurnálku přeje dětská redakční rada!

Závěrem

Jedenácté číslo e-časopisu Žurnálek z Podještědí vyšlo dne: 14.června 2016. Na časopise spolupracovaly: Terka Sedlmajerová, Verča Vavroušková, Adélka Ryšavá, Sára Spalová, Klárka Marčková, Shalom a Miriam Raichovy, Kája Ptáčková a knihovnice Dana Zpěvákova. Úvodní fotografie je od Verči Vavrouškové.

www.knihovnajablonnevpodj.webk.cz

Výpůjční hodiny knihovny přes prázdniny:

Pondělí: 8.00 – 11.30 12.30 – 17.00

Úterý: 8.00 – 11.30 12.30 – 15.00

Středa: 8.00 – 11.30 12.30 – 17.00

Čtvrtek a pátek: Z A V Ě R E N O

Kontakt na redakční radu:

e-mail: knihovna@jvpmesto.cz

telefon: 487 829 972

